

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. VI. Vtrum unio hypostatica in ratione unionis, sit omnium maxima?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ex quibus resultat, sed sufficit quod illa inter se conjungat, quia ex tali conjunctione ipse terminus totalis resultat, ut in solutione præcedentis objectionis duplici exemplo declaravimus.

98. Obicies tertio contra tertiam conclusionem: Quod constituit terminum totalem alicujus actionis, est terminus formalis illius: Sed humanitas constituit terminum totalem assumptionis, nempe Christum, qui in specie hominis per humanitatem constituitur: Ergo humanitas est terminus formalis assumptionis.

99. Respondeo distinguendo Majorem: Quod constituit terminum totalem, per modum actus & perfectivi, est terminus formalis actionis productivæ, concedo Majorem: materia enim ingreditur constitutionem termini totalis generationis, illumque in ratione materialis constituit, & tamen non ipsa, sed forma est terminus formalis ipsius generationis. Similiter distinguo Minorem: Humanitas constituit terminum totalem assumptionis, per modum actus & perfectivi, nego Minorem. Per modum potentie & perfectibilis à divino supposito, ad cuius esse trahitur, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Licet ergo humanitas & personalitas Verbi Divini, ad constituendum Christum concurrant, quia tamen humanitas hoc facit, non exercendo formaliter rationem actus & perfectivi, sed potius ut perfectibilis, & materialis, respectu personalitatis Verbi Divini, ideo non illa, sed substantia Verbi Divini, ut ipsi communicata, terminus formalis assumptionis dici debet.

100. Dices, Personalitas Verbi est sustentans ipsam humanitatem: Ergo se habet per modum materie, & non per modum actus in ordine ad illam.

Sed facile responderetur, distinguendo Antecedens: Est sustentans humanitatem, passivè, & per modum subiecti recipientis, nego Antecedens. Activè, ac per modum termini & actus eam completis & perfectientis, ac facientis subsistere, concedo Antecedens, & nego Consequentiam; quod enim hoc secundo modo sustentat aliud, non per modum materie, & potentie perfectibilis, sed per modum actus & perfectivi se habet.

101. Obicies quarto: Si personalitas Verbi esset terminus formalis assumptionis, assumptio naturæ angelicæ (si Deus veller eam assumere ad substantiam Verbi) esset ejusdem speciei cum assumptione naturæ humanæ: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Majoris sequela patet, quia haberet eundem terminum formalem, & consequenter specificantem. Minor etiam manifesta videtur, quia per assumptionem naturæ angelicæ constitueretur aliquod totum diversæ speciei ab eo quod est constitutum per assumptionem naturæ humanæ, nempe hic Angelus.

102. Respondeo primo, negando Majorem, quia licet esset idem terminus formalis assumptionis materialiter, nempe personalitas Verbi, non tamen sub eadem ratione formali: sicut enim unica res materialiter potest induere rationem termini ad quem duorum motuum contrariorum, puta sursum & deorsum, quatenus connotat diversum medium, & diversum terminum à quo: ita etiam eadem personalitas Verbi materialiter, potest induere multiplicem rationem termini formaliter diversarum assumptionum, prout potest

A hanc aut illam naturam connotare, eam terminando & complendo; quod maxime ex eo verificatur, quod cum sit omnibus modis infinita, continet eminenti modo cujuslibet creatæ substantiæ perfectionem; atque ita terminat naturam humanam, ut continet perfectionem personalitatis ipsius; terminaret verò naturam angelicam, prout continet personalitatis angelicæ perfectionem.

Respondeo secundo, datâ Majori, negando Minorem, quamvis enim assumptione naturæ angelicæ constitueretur unum diversum in specie ab eo quod est constitutum per assumptionem naturæ humanæ, illa tamen diversitas se haberet materialiter ad assumptionem, quia illud constitutum esset formaliter eadem persona, quamvis in alia natura subsistens, atque ita assumptio esset formaliter eadem, quamvis materialiter aliquo modo diversa, ratione diversitatis naturæ.

ARTICULUS VI.

Utrum unio hypostatica, in ratione unionis, sit omnium maxima?

Dixi in ratione unionis, quia de unione hypostatica, in ratione doni, seu beneficii considerata, egimus disp. 3. art. 1. ubi illam esse omnium donorum & beneficiorum Dei præstantissimum, & perfectissimum omnium communicationum ad extra, fuisse ostendimus. Cum autem unio claudat in se & extrema quæ conjunguntur, & medium in quo uniuntur, potest dici major vel minor dupliciter, nimirum ex parte extremorum, & ex parte medij. His præmissis, pro resolutione difficultatis propositæ

Dico primo: Unio hypostatica ex parte extremorum quæ uniuntur, scilicet naturæ humanæ & divinæ, non est maxima unionum. Ita D. Thomas hic art. 9. in corp. & in resp. ad 2.

Probatür breviter ratione quam ibidem insinuat. Tantò minor est unio aliqua ex parte extremorum, quantò magis extrema illa distant, sive quantò minorem habent proportionem; ideo enim minor est unio accidentis & subiecti, quàm materie & formæ, quia accidens & subiectum magis distant, & minorem habent proportionem, quàm materia & forma: Sed minor est proportio inter ea quæ per unionem hypostaticam conjunguntur, quàm inter plura alia, quia natura humana & divina, quæ sunt hujusmodi extrema, non habent naturalem inclinationem & coaptationem ad unionem, sicut materia & forma v. g. sed solum est potentia obedientialis in natura humana: Ergo unio humanæ naturæ & divinæ in Christo non est maxima, si consideretur ex parte extremorum quæ conjunguntur.

Dico secundo: Unio hypostatica, ex parte ejus in quo uniuntur in Christo natura humana & divina, est maxima unionum. Ita Doctor Sanctus loco citato, & Theologi communiter contra Durandum.

Probatür: Tantò major est unio aliquorum, quantò simplicius & magis unum est medium quo invicem uniuntur, & minis ab extremis unitis differt: Sed in unione hypostatica medium est simplicius, & minis ab extremis differt, quàm in omnibus alijs unionibus creatis: Ergo &c. Major est evidens, perfectio enim unionis debet sumi ex

perfectiōe & simplicitate medij, seu vinculi, quo extrema conjunguntur. Minor verò probatur, & primò quantum ad simplicitatem medij, evidens est, quia persona Verbi Divini, quæ est medium, seu vinculum, in quo substantialiter & hypostaticè natura divina & humana conjunguntur, est simplicissima, & una per essentiam. Quantum verò ad minorem ejus distinctionem ab extremis, etiam constat, quia subsistentia Verbi Divini non est medium realiter aut formaliter distinctum ab altero extremo, nempe naturâ divinâ, sed solum secundum rationem, in cæteris autem unionibus creatis, medium secundum rem est distinctum ab utroque extremo unionis, & solum in unionem Divinarum Personarum medium, in quo ununtur, nimirum divina essentia, identificatur realiter & formaliter cum omnibus extremis. Ex quo sequitur, solum unionem Personarum Sanctissimæ Trinitatis, esse majorem unionem hypostaticâ, hanc verò excedere reliquas omnes. Unde Bernardus lib. 5. de considerat. prope medium: *Inter omnes unitates arcem tenet unitas Trinitatis, in qua tres persone sunt una substantia; secundo loco illa præcellit, in qua è contrario tres substantie sunt una in Christo persona.* Nec dici potest illum loqui de unionem, quantum ad dignitatem & perfectiōem, non verò quantum ad formalem rationem unionis, sicut interpretatur Durandus; alias (ut rectè notavit Cajetanus) falsò dixisset D. Bernardus, primum locum tenere unionem Trinitatis, quia non minoris dignitatis & perfectiōis est Persona Divina, in qua tres substantie, scilicet corpus, anima, & divinitas conjunguntur, quam divina essentia, in qua tres Personæ Sanctissimæ Trinitatis subsistunt.

107. Contra primam conclusionem nullum est argumentum alicujus momenti, sed contra secundam potest illud opponi. Illa unio est major in ratione unionis, ex qua fit aliquid magis unum: Sed ex unionem materiæ & formæ efficitur aliquid magis unum, quam ex unionem hypostaticâ: Ergo unio materiæ & formæ major est in ratione unionis, unione hypostaticâ. Major patet, nam ratio unionis consistit in unitate vel indivisione resultantem ex extremis unitis. Minor verò probatur. Ex unionem materiæ & formæ fit aliquid unum in natura & in supposito; ex unionem verò hypostaticâ fit unum solum in supposito: Ergo ex unionem materiæ & formæ efficitur aliquid magis unum, quam ex unionem hypostaticâ.

108. Confirmatur primò: Illa magis ununtur, quæ minus sunt separabilia: Sed materia & forma minus sunt separabiles, quam duæ naturæ in Christo: Ergo magis ununtur.

Confirmatur secundò: Major est unio extremorum quæ ex sua natura sunt adinvicem unibilia, quam eorum quæ ex natura sua adinvicem non proportionantur & coaptantur: Sed materia & forma ex natura sua adinvicem sunt unibilia, cum habeant rationem potentiæ & actûs, non autem divinitas & humanitas in persona Verbi: Ergo &c.

109. Ad objectionem concessa Majori, nego Minorem, ad cujus probationem dicendum cum Divo Thoma hic art. 9. ad 3. *quod unitas divine persone est major, quam sit unitas & persone & natura in nobis: & idè unio Incarnationis est major, quam unio anime & corporis in nobis.* Itaque compositum ex materia & forma, est quidem pluribus modis, non tamen magis unum, quam natura

Tom. IV.

A divina & humana in Christo. Vel ut alij dicunt, unio materiæ cum forma est major unionem hypostaticâ extensivè, non tamen intensivè, de quo solum est questio.

Ad primam confirmationem, nego Majorem, inseparabilitas enim non est signum majoris unionis, alias unio intellectûs cum anima, esset major unionem naturæ ad suam personalitatem, quod est falsum; cum illa sit substantialis, illa verò accidentalis. Similiter unio quantitatis ad corpus, esset major unionem animæ cum corpore; cum quantitas non possit separari à corpore, bene tamen anima à materia.

Ad secundam, nego etiam Majorem, perfectio enim unionis non debet peti ex connaturalitate, sive inclinatione naturali extremorum, sed potius ex simplicitate & indivisibilitate medij in quo ununtur. Unde tam bene ununtur accidentia supernaturalia subiecto, quam naturalia. Similiter etiam major est unio essentia divini in ratione speciei cum intellectu beatorum, quam unio accidentium cum subiecto. Quomodo autem hæc unio essentia divini non superet unionem hypostaticam, constat ex dictis: illa enim est tantum intentionalis, accidentalis, & inferioris ordinis, nec tollit absolute quin extrema unita habeant proprium esse distinctum: illa verò est physica, substantialis, superioris ordinis, scilicet hypostatici, & extrema non habent nisi unicum esse simplicissimum & indivisibile, nimirum esse increatum Verbi Divini.

Ex dictis inferes, unionem hypostaticam, non solum ut dicit naturæ divini & humanæ in persona Verbi conjunctionem, sed etiam ut dicit conjunctionem humanitatis cum personalitate Verbi, esse maximam omnium unionum. Nam intimior, vel saltem immediatior est conjunctio humanitatis cum Verbo, quam cum natura divina: Ergo si conjunctio humanitatis cum natura divina, est major omni aliâ distinctorum conjunctione, potiori jure idem dici debet de conjunctione humanæ naturæ cum Verbo. Adde quod, simplicitas personæ Verbi, quæ per seipsam connectit sibi humanitatem, constituit compositum ex persona Verbi & natura humana, magis unum, quam sit quodcumque aliud compositum.

DISPUTATIO VII.

De causa physica & morali Incarnationis.

DE causa finali Incarnationis fusè egimus disp. 5. unde discedendum restat de causa efficiente illius, tam physica, quam morali, seu meritoria, de qua S. Doctor art. 11. quæst. 2. Quæ verò de causa dispositiva art. 10. docet, nullam celebrem controversiam continent, ideoque prætermitti solent.

